

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

צעירי אגודת חב"ד
687 סניפים, בתי חב"ד,
ברחבי הארץ

יש חדש

ימי הילולא וגאולה

בשבת זו, ט' בכסלו, יחול יום ההילולא של כ"ק אדמו"ר ה'אמצעי' מליובאוויטש (רבי דובער, בנו של בעל התניא), שנסתלק בשנת תקפ"ח, ביום הולדתו החמישים וארבעה, ונטמן בעיירה נז'ין שבאוקראינה. ביום ראשון, י' בכסלו, יצוין יום גאולתו, שבו שוחרר ממאסר שנה קודם לכן. חסידי חב"ד נוהגים להתוועד בימים האלה, שבהם מתחילה ההכנה לחג הגאולה י"ט בכסלו.

מסע לרבי לחנוכה

כמה בתי חב"ד בישראל מארגנים מסע לציונו הקדוש של הרבי בקווינס ולחצר הרבי שבברוקלין, לרגל ימי החנוכה. המסע בליווי הרב שגי'א הרשפר והוא מיועד לגברים, נשים ומשפחות. הנוסעים יוכלו לבקר גם במוקדי תירות שונים בעיר. לפרטים והרשמה 054-6506770 (עדיף בווטסאפ).

סמינר המקדש

בשבת הבאה, פרשת וישלח, יהיה אי"ה בבית ההארחה בית וגן שבירושלים סמינר המקדש – אירוח והרצאות בנושא חינוך על פי מבנה ומעשה המקדש ומנורת הזהב. המרצים: הרב יוסף יצחק כהן, הרב ירון יצחק לדרמן ועוד. טל' 054-8432073.

זמני השבוע

ירושלים ת"א	חיפה	באר שבע	אילת	ניו יורק	בניית השבת
4:01	4:23	4:10	4:24	4:22	4:01
5:20	5:21	5:19	5:22	5:22	5:20

אתר: www.chabad4u.org.il
מינוי עד הבית: 073-3943399
או חפשו בנג'ל 'מזיץ נשמה'

ערכת התוכן של חב"ד

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד

יוצא לאור על-ידי: המרכז לעזרי שליוחות
ת"ד 1122 כפר חב"ד 6084000
דוא"ל: chabad@chabad.org.il
אתר: www.chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

להחזיר למילים את ערכן

תרבות השקר חמורה לאין ערוך מעצם השקר, כי היא מעוותת את מושגי היסוד והופכת אור לחושך וחושך לאור

יעקב במרעה הצאן. התמודדות עם רמאי (ציור: יהושע ויסמן)

אלא הוא זוכה לכבוד ולאדהה, ואילו מי שתובעים ממנו לעמוד מאחורי התחייבויותיו נתפסים כנודניקים המתעסקים בזוטות.

הפיכת השקר לנורמה חמורה שבעתיים בעת בחירות. הפתק שהאזרח מחזיק הוא הכלי היקר שהדמוקרטיה מעניקה לו כדי להשפיע על מדיניות הממשלה ולבחור את האנשים הראויים בעיניו. כשמועמדים לבחירות מרשים לעצמם לשקר לו במצח נחושה, הם בעצם גונבים ממנו את זכותו הדמוקרטית ומשאירים אותו נבגד ומרומה.

פשע בלתי-נסלח

את תרבות השקר הזאת חייבים להכרית. אכן, זכותו של נבחר ציבור לשנות את דעותיו ואת עמדותיו, אבל אין לו הזכות לעשות זאת אחרי שקיבל מנדט מהציבור למדיניות הפוכה לחלוטין. שיחזור אל הבוחר ויאמר לו כי עכשיו הוא מחזיק בעמדות אחרות. אם יקבל את אמונו, בבקשה, תהיה לו אז סמכות מוסרית לפעול על-פי האור החדש שגגה עליו. כל עוד לא קיבל מנדט מהבוחר, עליו להיות נאמן להצהרותיו ולהתחייבויותיו – או להתפטר.

כל מי שמאמין בחשיבותה של אמירת אמת חייב להבהיר לנבחר הציבור כי שקר והונאה הם פשע בלתי-נסלח, וכי מי שמשקר לבוחריו לא ייבחר עוד לעולם, ויהי מה. זו הדרך היחידה להחזיר למילים את ערכן.

מה גרוע מאמירת שקר? – הפיכת השקר לנורמה. כשמשקרים לך בלי להניד עפעף, בלי להתבייש, בלי להרגיש שיש בזה משהו שאינו תקין. אמרתי? הבטחתי? התחייבתי? אז מה? האם זה מחייב אותי לעמוד בדיבורי? הצחקתם אותי.

תרבות השקר מרוקנת את המילים מתוכן. אין שום משמעות לדברים שנאמרים. זה כמו כתב על קרח, שבעוד רגע יימס. אתה רואה אנשים בחליפות ועניבות עומדים מול מיקרופונים ומצלמות, מצהירים הצהרות, מבטיחים הבטחות, מאשרים או מכחישים, ואתה יודע שהכול בלוף; שבעוד דקה הם יעשו את ההפך הגמור, בלי למצמץ. אז מה הטעם להקשיב לראיונות ולהצהרות האלה?

התמודדות עם רמאי

פרשת השבוע מציגה את ההתמודדות עם תרבות השקר. יעקב אבינו הולך לחרן ופוגש את לבן הארמי, 'הרמאי' בשינוי סדר האותיות. מילה שלו אינה מילה, התחייבות אינה התחייבות. יעקב מסכם איתו על שבע שנות עבודה תמורת בתו רחל, והוא מרמה אותו ומכניס לחופה את לאה במקומו. יעקב נושא ונותן איתו על תנאי שכרו, ולבן מפר את התנאים שוב ושוב – "וּמְחַלֵּף אֶת מִשְׁכְּרֵי עֶשֶׂרֶת מְנָיִם".

אין אלה 'שקרים לבנים' או כאלה הנאמרים בתחום אפור שאינו חד-משמעי. לבן משקר במצח נחושה, מתכחש בבטות להתחייבויות ברורות מצידו. גם כאשר יעקב מדבר איתו "בְּרַחֵל בְּתֶךָ הִקְטַנְהָ", ונדמה לו שסגר כל פרצה אפשרית, הוא מגלה שלבן אינו זקוק לפתחי מילוט שיעניקו מסווה לשקריו. אין לו שום בעיה לשקר לעיני כול. כי השקר הוא בעיניו נורמה מקובלת.

תרבות השקר חמורה לאין ערוך מעצם השקר, כי היא מעוותת את מושגי היסוד והופכת אור לחושך וחושך לאור. היא יוצרת מציאות שבה השקרן לא דיי שאינו צריך להתבייש בשקריו,

זעקת השושנים

דאג יעקב להקדים ולשלוח לשם את יהודה, כדי לייסד ישיבה ללימוד התורה של צאצאיו. בזכות זה זכה יעקב שכל ילדיו הלכו בדרכו.

דוגמה אישית

לכאורה, יעקב ודרכו אמורים היו להיות בעמדת נחיתות מול ישמעאל ועשיו. במאבק בין 'יושב אוהלים' ל'איש שדה' – אך טבעי שידם של נשיאי ישמעאל ואלופי עשיו תגבר על יעקב וביתו, שהיו מיעוט קטן.

אך התורה מלמדת שכל זמן שיהודי יתמיד בדרכו של יעקב אבינו – 'יושב אוהלים' – יזכה שילדיו יחזיקו אף הם בדרכו. כאשר יהודי קובע עיתים לתורה, ושולח את ילדיו להתחנך במוסדות תורה עם יראת שמיים – ב'חדר' וב'ישיבה' – מובטח לו שירווח רוב נחת מכל ילדיו ברוחניות וגם בגשמיות.

(איגרות קודש, כרך כד, עמ' כא; לקוטי שיחות, כרך י, עמ' 88)

אמרת השבוע

מי יכול לטעות

אדמו"ר האמצעי מליובאוויטש, רבי דובער, בנו של בעל התניא, היה מעביר מקצת השאלות ההלכתיות שהופנו אליו אל חתנו הצמח צדק ואל עוד שני רבנים גדולים, אך הורה שקודם שילוח התשובות יראו לו אותן.

פעם אחת קיבל הצמח צדק שאלה דחופה ומיהר להשיב עליה. לא התאפשר באותו זמן להיכנס אל הרבי ולהראות לו את התשובה, ומכיוון שתמיד הסכים הרבי לדברים שכתב – החליט הצמח צדק לשלוח את התשובה לשואל ואחר כך הראה אותה לחותנו. כשהרבי קרא את התשובה אמר לו כי טעה, וכי פסיקתו מנוגדת לתוספות במסכת יבמות.

הדבר גרם חלישות הדעת לצמח צדק. אמר לו אדמו"ר האמצעי: "עדיין אינך רבי ועולל אתה לטעות".

פתגם חסידי

"הכעס בא מצמצום המוחין ומיעוט הדעת. לכן התינוק, שדעתו קצרה, מתכעס במהירות ובקלות יותר מהמבוגר, שדעתו רחבה" (אדמו"ר האמצעי מליובאוויטש)

חַרְבֵּךָ תִּחְיֶה", ודרך זו מאפיינת אותו עד היום הזה.

תורת החסידות מסבירה שההבדל בין אברהם ויצחק לבין יעקב טמון בדרך ההתמודדות השונה שלהם עם הרע. אברהם ויצחק נאבקו ברע, אך לפעמים נאלצו להגיע להסכמים עימו. דוגמה לכך היא כריתת הברית של אברהם ויצחק עם אבימלך. אמנם בכך גרמו שהרע לא יילחם בקדושה, אבל הוא לא הוכרת, וכל שכן שלא נהפך לטוב. לכן הרע הצליח לקנות אחיזה בבניהם, ישמעאל ויצחק.

הפיכת הרע לטוב

לעומתם, יעקב פעל לבטל את הרע ואף להפכו לטוב. הוא עזב את סביבתו המוגנת וירד לחרן, שהייתה "חרון אף של מקום", כדי להוכיח שאפשר לדבוק בקב"ה גם במעוז הרשע. כך הפך יעקב את הרע עצמו לטוב.

גם לאחר זמן, בשעה שנאלץ לרדת למצרים,

ליעקב אבינו יש מעלה ייחודית לעומת אבותיו אברהם ויצחק, שכל שנים-עשר ילדיו הלכו בדרכו ולא יצאו לתרבות רעה. לעומתו, אברהם יצא ממנו ישמעאל ויצחק יצא ממנו עשיו. מה הסיבה לכך?

אייאפשר לומר שיעקב העניק לילדיו חינוך טוב יותר מהחינוך שהעניקו אברהם ויצחק לילדיהם. הלא הם היו צדיקים ובוודאי נתנו לכל ילדיהם חינוך מושלם. אין זאת אלא שכל אדם קיבל מהקב"ה כוח של בחירה חופשית, וכך בחרו ישמעאל ועשיו דרך שלילית, המנוגדת לחינוך שספגו בביתם.

התמודדות עם הרע

ישמעאל ועשיו העדיפו את הנאות העולם הגשמי מעבודת הבורא. הם אימצו אורח חיים פראי, משולח רסן ונעדר אמות מידה מוסריות. בחירה זו גרמה להם להתנהג עם הזולת בצורה אלימה ומושחתת, כנאמר על ישמעאל: "וַיֵּשֶׁב בְּמִדְבַּר וַיְהִי רֹבֵה קֶשֶׁת". אף עשיו קיבל ברכה התואמת את דרכו – "וְעַל

מן המעיין

השבטים | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

הידיים תפוסות

"הפעם יילוה אישי אליי, כי ילדתי לו שלושה בנים, על כן קרא שמו לוי" (בראשית כט, לד). עד עכשיו הייתי מנהלת את שני בני בשתי ידי, ועכשיו, שנולד לי בן שלישי, יצטרך אישי לסייע לי לנהלם.

(חזקוני)

שם של הודאה

"הפעם אודה את ה', על כן קרא שמו יהודה" (בראשית כט, לה). כל אחד ואחד מישראל נקרא 'יהודי' על שם יהודה, כי שמו הוא על שם שבח והודיה – "הפעם אודה את ה'". כל יהודי צריך לדעת שכל מה שהוא נוטל מן העולם הזה הרי זה יותר מחלקו, ממה שמגיע לו, ומפני זה עליו להודות לה'.

(הרי"ם מגור)

שמות ודרכים

משמעות שמות השבטים בעבודת ה': ראובן, כי ראה ה'", רומז להתבוננות בגדולת ה', כאילו רואה בעיניו. שמעון, "כי שמע ה'", רומז לעבודה בבחינת 'שמיעה' והשגה בלבד. לוי, "לילוה אישי אליי", רומז להתקשרות והתחברות הנשמה באלוקות על-ידי לימוד התורה. יהודה, "הפעם אודה את ה'", רומז להודאה וביטול "כעבדא קמיה מריה".

(תורה אור)

הבן השביעי

"ותאמר לאה בא גד ותקרא את שמו גד" (בראשית ליא). גד בגימטריה שבע. הוא היה השביעי לבנים, ולכן אמרה "בא גד", כלומר, בא השביעי, וקראה את שמו גד.

(לקוטי תורה)

קיום התורה

"ותקרא שמו יששכר" (בראשית ליח). יששכר מסמל את תלמידי החכמים, לומדי התורה. הגורם להולדת יששכר היו הדודאים שנתנה לאה לרחל, שזה שווה כסף. ללמדנו שקיום התורה תלוי במחזיקיה ותומכיה.

(חפץ חיים)

נגלה ונסתר

"ותקרא שמו יששכר" (בראשית ליח). יששכר עניינו תורה, ככתוב (דברים לג) "ויששכר באוהליך". ושתי השי"נן שבשמו רומזות לשני חלקי התורה – נגלה ונסתר. לכן מבטאים שי"ן אחת בלבד, כי השנייה נסתרת ונעלמת.

(רבי לוי יצחק שניאורסון)

הפיכת 'אחר' ל'בן'

"יסף ה' לי בן אחר" (בראשית לכד). כשהופכים את בחינת 'אחר' לבחינת 'בן', שגם הנפש הבהמית תבוא לידי אהבת ה', גורמים שיהיה 'יוסף' – תוספת גילוי אור בנפש וגם למעלה.

(אור התורה)

משימתה של חולדה

"על איזה פיקדון אתה מדבר?", שאל בעל האכסניה בהבעת פנים תמימה. האיש שעמד מולו לא ידע את נפשו. הלוא לפני כניסת השבת הפקיד בידיו אלף רובל, ועכשיו בעל האכסניה עושה עצמו כמי שאינו יודע דבר.

זה היה באחד מימי היריד שנערך בעיר נז'ין שבאוקראינה. אהרון עבד אצל סוחר יהודי ידוע במוסקווא, ונשלח לניז'ין להשלמת עסקה שסיכם הסוחר. הוא הביא עימו אלף רובל, שאותם היה צריך למסור למוכר ולקבל תמורתם את הסחורה הרצויה.

ואולם עיכובים בדרך גרמו לו לבוא לעיר סמוך לכניסת השבת. הוא מיהר לאכסניה הראשונה שנודמנה לו וביקש לעשות בה את השבת. מכיוון שחשש להשאיר בחדרו את הכסף, ביקש מבעל האכסניה לשמור עליו עד צאת השבת. מראהו החיצוני של האיש השרה על אהרון ביטחון כי הוא אדם נאמן.

בצאת השבת, כאשר ניגש אהרון לבעל האכסניה וביקש לקבל את הפיקדון, עטה בעל האכסניה פני תם וטען כי לא היו דברים מעולם. ברגע הראשון חשב אהרון כי האיש רק מנסה להתל בו מעט. הוא חזר על בקשתו לקבל את כספו.

"הסתלק מייד מהאכסניה שלי!", צעק עליו האיש. "האם אתה חושב להעליל עליי כי אני מנסה לגנוב את פרוטותיך העלובות?!".

אהרון נאלץ להסיק שהאיש אכן חושש לגנוב ממנו את מעותיו. מאחר שלא היה לו קרוב או מכר בעיר, החל לסובב ברחובות, עד שרגליו נשאוהו לבית המדרש.

האולם היה חשוך בשעת ערב זו, חוץ מפניה אחת שהוארה בעששית. אהרון התקרב לאותה פינה וראה שם את רבי מנחם־נחום, בנו של רבי דובער שניאורסון, האדמו"ר השני (ה'אמצעי') בשושלת חב"ד, שוקד על תלמודו. מראהו הרשים את אהרון, והוא החליט לספר לו את צרתו ולהיוועץ בו.

רבי מנחם־נחום הבטיח לו כי בבוקר ידבר על ליבו של בעל האכסניה. ואכן, בבוקר הלך אליו ושאלו לפשר סירובו להחזיר לאורח את כספו.

"אינני יודע על שום פיקדון", השיב האיש בזעם. "מעולם לא קיבלתי ממנו פרוטה, והוא בודה את הדברים מליבו".

עדים להפקדת הכסף לא היו לאהרון, וגם שטר פיקדון לא נכתב ביניהם. ממילא לא הייתה דרך להוכיח שבעל האכסניה מתכחש לפיקדון שקיבל. ואולם רבי מנחם־נחום חש כי ניכרים דברי אמת.

יעץ רבי מנחם־נחום לאהרון לגשת אל ציונו הקדוש של אביו ולבקש שם רחמים. אהרון עשה כעצתו והלך אל

הציון בלב שבור. שם בכה במר נפשו וביקש כי הרבי יעתיר עליו רחמים.

באותה שעה שאהרון שפך את ליבו בציון ישב בעל האכסניה לסעוד את ארוחת הצהריים. ופתאום הופיעה מולו חולדה גדולה ועמדה לפניו בלי מורא. האיש ניסה לנופף בידיו לעברה כדי לגרשה, אך זו נותרה על מקומה.

לומדים גאולה

מאת מנחם ברוד

חיים של ידיעת אלוקות

בסיום ספרו הרמב"ם אומר, שתשוקתם של החכמים והנביאים לימות המשיח לא באה מרצון לשלוט בעולם ולא כדי להיות מנושאים על-ידי הגויים ולא כדי לאכול ולשתות ולשמוח, אלא "כדי שיהיו פנוין בתורה וחוכמתה". בהמשך לזה הרמב"ם מתאר את שפע החוכמה שיהיה אז, עד ש"לא יהיה עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד".

במשפט זה של הרמב"ם יש כמה וכמה מילות שלילה. אין הוא אומר בפשטות שבזמן הגאולה יעסוק העולם כולו בידיעת ה', אלא מדגיש: "לא יהיה... אלא... בלבד". נראה שהוא מתכוון לסוג מיוחד מאוד של ידיעת ה'.

למען התורה עצמה

הרבי מליובאוויטש מסביר (לקוטי שיחות כרך כז, עמ' 237), שהרמב"ם מבקש לשלול בזה כמה דברים. ראשית, שבזמן הגאולה לא יהיה צורך בשום עיסוקים שמחוץ ללימוד התורה, אפילו לא עיסוקים שבזמן הזה נחשבים חלק מעבודת ה'. למשל, כיום גם מי שתורתו אומנתו חייב לעסוק מעט במלאכה ובמשא ומתן (רמב"ם הלכות תלמוד תורה פרק ג, הלכה י). כמו־כן יש דברים שצריך לעשותם כדי "שהיא גופו שלם וחזק" וכדי "שתהיה נפשו ישרה" (הלכות דעות סוף פרק ג). עיסוקים אלו, כשהם נעשים לשם שמיים, הם כיום חלק מעבודת ה'. על כך רומז הרמב"ם שבזמן הגאולה "לא יהיה עסק כל העולם" – העולם לא יעסוק אפילו בדברים כאלה, "אלא לדעת את ה'" – העולם יתמסר אך ורק לידיעת ה'.

אחר־כך הרמב"ם מוסיף: "לדעת את ה' בלבד". גם העיסוק בתורה ובידיעת ה' לא יהיה כדי להשיג שום מטרה אחרת מחוץ לעצם הידיעה והלימוד. ברור שאין כוונתו לשלול לימוד לשם פניות צדדיות, שזה דבר מובן מאליו, אלא אפילו לימוד למען מטרות קדושות, כמו לצורך הידיעה איך לקיים את המצוות. גם לימוד כזה, שהוא חיובי לגמרי בזמן הזה, אינו התכלית האמיתית של התורה, ולכן בימות המשיח, כשהעולם יגיע לשלמותו, יתעלה גם לימוד התורה לדרגה גבוהה יותר.

אמנם גם אז יצטרכו לדעת איך לקיים את המצוות, אך הלימוד לצורך קיום המצוות יהיה שולי לגמרי. בזמן הגאולה יעביר הקב"ה את רוח הטומאה מן הארץ, וממילא תיעלם גם השכחה (שהיא תולדת הרע שקיים בעולם). יהודי שילמד פעם אחת את הלכות התורה, כבר יידע ויזכור איך מקיימים את המצוות, ולא יצטרך עוד ללמוד תורה לצורך זה. לכן יהיה הלימוד כדי "לדעת את ה' בלבד" – לשמה של התורה וכדי להגיע באמצעותה לדבקות עם הקב"ה.

הערך האמיתי

שלמות זו תושג על-ידי שבזמן הגאולה ייעלמו כל הדברים המפריעים. הקב"ה יסיר אז את כל המניעות וההפרעות, והעולם יהיה מלא שפע רב, ולכן בני־האדם יוכלו להתמסר לגמרי לידיעת ה'.

את השפע הזה הרמב"ם מתאר במילים: "שהטובה תהיה מושפעת הרבה וכל המעדנים מצויין כעפר". אין זו כפילות לשון, אלא יש כאן שתי רמות של שפע. תחילה הרמב"ם אומר: "הטובה תהיה מושפעת הרבה". כלומר, יהיה בעולם שפע רב, לא יחסר דבר לאיש, ולכן גם לא יהיה רעב ולא יהיו מלחמות. אחר־כך הרמב"ם מוסיף: "וכל המעדנים מצויין כעפר" – כוונתו בזה לא רק לבטא את מידת השפע, אלא גם את העובדה שהמעדנים וכל הדברים שעניינם נשואות אליהם כיום, יהיו אז בבחינת 'עפר'. הם יאבדו את ערכם, שכן העולם יכיר וירגיש כי הטובה האמיתית היא ידיעת ה', והיא תהיה הדבר היחיד שיעסיק את האנושות כולה.

קם האיש והתקרב אליה בניסיון לסלקה, והחולדה זינקה לעבר גרונו ונעצה בו את ציפורניה. בעל האכסניה איבד את שיווי משקלו ונפל.

בני הבית חשו אליו וניסו לשחרר את לפיתתה של החולדה, אולם זו רק חיזקה את אחיזתה, נועצת את ציפורניה עמוק יותר בגרונו של האיש. בני הבית חששו כי אם ינסו למשוך את החולדה בכוח, היא עלולה לפגוע בכלי הדם שבגרונו.

האיש נשבר ולחש: "יודע אני בשל מה באה עליי הצרה הזאת. מעלתי בכספי פיקדון שמסר לידי האורח. קראו לו ואשיב לו את כספי".

בני הבית יצאו מייד לחפש את אהרון, ואכן מצאו אותו והביאו אותו לאכסניה, ושם החזירו לו את כספו. כעת ציפו שהחולדה תעזוב את קרבנה, אך היא לא הרפתה מאחיזתה בגרונו של האיש.

בעל האכסניה הוסיף ואמר לבני ביתו: "לכו ובקשו בשמי את מחילתו של הצדיק רבי מנחם־נחום, שהתחצפתי כנגדו. שיתפלל בעבורי שאיחלץ מהצרה שבאה עליי".

לא חלף זמן רב ודמותו של רבי מנחם־נחום נראתה בפתח. כשנכנס, וראה את החולדה לופתת את גרונו של האומלל, הרצינו פניו. "מחול לך, מחול לך", קרא רבי מנחם־נחום.

אך החולדה לא זזה כמלוא נימה. רבי מנחם־נחום עצם את עיניו והרהר מעט. לבסוף התכופף לעבר בעל האכסניה ושאל: "אמור לי, האם תסחת דברים כלפי אבא?".

בכוחותיו האחרונים הנהן בעל האכסניה בראשו לאישור. "אם כן", הזדקף רבי מנחם־נחום, "גש מייד אל הציון הקדוש של אבי ובקש שם מחילה".

הנוכחים מיהרו לשאת את האיש אל הציון. בבואם לשם הניחו אותו על הקרקע, בכניסה לציון. בעל האכסניה פרץ בבכי קורע לב וביקש מחילה גמורה. הוא הבטיח כי מכאן ואילך ישנה את התנהגותו הרעה וינהג ביושר.

לא הספיק לסיים את דבריו והחולדה הרפתה ממנו וברחה. בטרם הספיקו הנוכחים הנרגשים לקלוט את המתרחש, נעלמה החולדה מעיניהם, ובעל האכסניה קם על רגליו חיזור כסיד ונרעש מהמאורע המסעיר שאירע לו.

(על-פי 'לשמע אוזן'
'ולקוטי סיפורים')

האנטישמים נלכדו והתנצלו פומבית

מצלמות האבטחה נראו שתי דמויות משליכות שקית גדולה על מדרגות הכניסה של בית הכנסת בעיר נובוסיבירסק, בדרום-מערב סיביר. בשקית היו אוזני חזיר, והמניע היה אנטישמיות.

זה קרה לפני שנה, ב-4 בנובמבר למינינס, יום האחדות הלאומית ברוסיה. כאשר רב הקהילה ושליח חב"ד, הרב שניאורזלמן זקלס, בא בבוקר לבית הכנסת, נחרד לראות את המראה. הוא מיהר להזמין את המשטרה, וזו אספה את התיעוד ממצלמות האבטחה. כעבור יומיים הצליחה לשים את ידה על השניים.

זה קרה לפני שנה, ב-4 בנובמבר למינינס, יום האחדות הלאומית ברוסיה. כאשר רב הקהילה ושליח חב"ד, הרב שניאורזלמן זקלס, בא בבוקר לבית הכנסת, נחרד לראות את המראה. הוא מיהר להזמין את המשטרה, וזו אספה את התיעוד ממצלמות האבטחה. כעבור יומיים הצליחה לשים את ידה על השניים.

שיחת טלפון מפתיעה

"אלה היו ראשי הלאומנים בנובוסבירסק", מספר הרב זקלס השבוע. "החקירה העלתה שמטרתם הייתה לעורר פרובוקציה, ובעקבות זאת החליטה המשטרה להעמידם לדין באשמת פגיעה ברגשות דתיים. העונש על כך עומד על כמה שנים מאחורי הסורגים".

חלפו שבעה חודשים. "שבוע לפני התכנסות של כל שלוחי חב"ד ברוסיה בעירנו, לשבת גיבוש, לציון מלאת עשרים שנה לשליחותי, קיבלתי שיחת טלפון מחוקר המשטרה המקומי. הוא ביקש להיפגש איתי. קבענו פגישה לאותו יום. נציגי המשטרה ביקשו ממני, מפני כמה סיבות,

התנאים וההסכמה

הרב זקלס הרהר והשיב: "הסברתי להם שאיננו מוֹנְעִים מרגשי נקם, אבל צריך להבין שהשניים לא ניסו לפגוע בי, אלא בכל יהודי רוסיה. לכן אסכים להצעתם בשני תנאים: ראשית, שיתנצלו בכתב. שנית, שיביעו צער על המעשה במעמד יהודי הקהילה וכלל השלוחים שיבואו לעיר בשבוע הבא".

אנשי המשטרה חשבו שזו הצעה טובה. הרב זקלס אומר כי בשלב הזה לא היה ברור אם הפורעים יסכימו להראות את פרצופם לפני מאות יהודים, ובפרט באירוע שמצוין עשרים שנה להתחדשות הקהילה היהודית בעיר מגוריהם.

קללה שנהפכה לברכה

במועד שנקבע, כמה דקות לפני בואם של השניים, הוקרן לפני חברי הקהילה והשלוחים המכונסים התיעוד מהאירוע האנטישמי. בסיום ההקרנה נפתחה הדלת ולמקום נכנסו שני הלאומנים, במבט מבויש. "הם היו מאוד מתוחים ומפוחדים", משחזר הרב זקלס. "הרגעתי אותם והסברתי שתמיד אפשר לתקן.

פינת ההלכה מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

התפנות באמצע התפילה

שאלה: כיצד צריך לנהוג מי שנזקק להתפנות באמצע התפילה?

תשובה: על האדם לבדוק את עצמו היטב לפני התפילה, כדי שלא יזדקק להתפנות במהלכה.

מי שמרגיש צורך להתפנות, והרגשה זו עוברת על ידי הסחת הדעת, אין זו בכלל הרגשה. אבל אם זה צורך חזק יותר, לא יתפלל עד שיתפנה תחילה.

הנצרך ל'קטנים' והתפלל - יצא ידי חובתו בדיעבד. בצורך ל'גדולים' - אם יכול להתאפק מהלך 'פרסה' (96 דקות לאדמו"ר הזקן, 72 דקות לדעות אחרות), והתפלל במצב זה - יצא ידי חובתו בדיעבד, אבל אם אינו יכול להתאפק זמן זה - 'תפילתו תועבה'.

אם ההרגשה התעוררה באמצע התפילה וביכולתו להתאפק - ימתין עד סיום 'שמונה-עשרה' ואז יתפנה. אבל אם יש בהתאפקות זו משום 'בל תשקצו',

שהלחץ הוא כזה שכשיצאו לצרכיו מתרוקן תיכף ומייד - יפסיק וייצא גם באמצע קריאת שמע וברכותיה. בתפילת 'שמונה-עשרה', ינסה להתאפק, אלא אם כן יש בכך משום סכנה, או שההרגשה כבר אינה נשלטת.

אם נאלץ להפסיק באמצע 'שמונה-עשרה', וההפסקה הייתה כדי הזמן שנמשכת אצלו תפילת 'שמונה-עשרה' - חוזר לראש התפילה. בקריאת שמע, לפי אדמו"ר הזקן אם המתין כדי קריאת הברכה או הפרשה שעמד בה, עליו לחזור להתחלה: ולפי ה'משנה ברורה' כדי הזמן שנמשך אצלו מ'יוצר אור' ועד 'גאל ישראל', או שהמתין בקריאת שמע כדי קריאת כל הפרשיות. לדעת הפוסקים הספרדים חוזר תמיד למקום שבו הפסיק.

'אשר יצר' אפשר לברך רק בין 'שתבח' ל'יוצר' או אחרי 'שמונה-עשרה'.

מקורות: ברכות כגא. שו"ע ורמ"א או"ח סי' ג, סי' צ"ב וק"ה, שו"ע אדה"ז, משיב"ב ופסקי תשובות שם. קצות השלחן סי' יט ס"ד. ילקוט יוסף נטלא.

בית הכנסת, ההתנצלות, התיעוד ממצלמות האבטחה

הזמנתי אותם לדבר. הם בירכו את חברי הקהילה והתנצלו פומבית על המעשה שעשו". רבה של רוסיה, הרב בערל לאזר, העניק להם את הספר 'חיים של משמעות'.

הרב זקלס אומר כי האירוע נהפך למנוף לקידום החיים היהודיים בעיר. "הייתה חשיבות גדולה מאוד להראות למאות חברי הקהילה את הבלתי-אמון. בעקבות האירוע נערכו שש בריתות מילה ליהודים שהשתתפו באותו מעמד והחליטו לחזק את יהדותם. השבוע ציינו שנה לפרובוקציה, והסברנו כי האירוע ממחיש את הכוח שניתן לנו להפוך חושך לאור וומר למתוק".

מושג ברגע

להודות ולבקש

יהודי עומד בכותל המערבי ומודה לבורא העולם על כל הטוב שהעניק לו - על הבריאות, הילדים, הפרנסה, הבית המרווח וכל שאר הדברים הטובים שיש לו.

אומר החוזה מלובלין, שאחרי כל התודות צריך גם לבקש. לא דיי להודות על כל מה שכבר קיבלנו, אלא אנחנו צריכים לבקש שהקב"ה ירעיף עלינו את חסדיו גם בעתיד. אם לא כן, אנחנו כאילו מגבילים את יכולתו.

סימוכין לכך אפשר למצוא במה שהיה אצל לאה. כאשר נולד יהודה אמרה: "הפַעַם אוֹדָה אֶת ה' ולא ביקשה עוד, והתוצאה הייתה - וַיַּעֲמֵד מִלְּדַת".

למחלקת המודעות (בלבד) של 'שיחת השבוע': טל' 053-3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com

גם בשנת השמיטה

לא מתפשרים על המקוון!

